Súd:	Okresný súd Bratislava I
Spisová značka:	10C/171/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1114226541
Dátum vydania rozhodnutia:	16. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Dana Káčerová
ECLI:	ECLI:SK:OSBA1:2016:1114226541.5

Rozhodnutie

Okresný súd Bratislava I pred sudkyňou JUDr. Danou Káčerovou v právnej veci žalobkyne: M. B., Z. L. X.X.XXXX, B. I. Q. Č.. XX, XXX XX Z., zastúpenej: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s.r.o., so sídlom Štefánikova č. 8, 811 05 Bratislava proti žalovanému: KOOPERATÍVA poisťovňa, a.s. VIG, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova č. 4, 816 23 Bratislava, zastúpeného: JUDr. Felix Neupauver, advokát, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A,81102 Bratislava o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 50 000,- € titulom ochrany osobnosti takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu v sume 4.800,- € v lehote 15 dní od dňa právoplatnosti rozsudku.
Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.
Súd stranám sporu n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa, žalobou doručenou súdu dňa 25.9.2014, žiadala, aby súd žalovaného zaviazal na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- € titulom ochrany osobnosti na tom skutkovom základe, že dňa 25.8.2011 v čase približne o XX:XX O.. L.E. X. H. Z., H. X. na XXX,XX A. k dopravnej nehode tak, že vodič nákladného motorového vozidla značky K. XXX, M.: PO-XXXCO Q. X. I. F. M.: PO-XXXYF M. A. nedal prednosť chodkyni L. B. (dcére žalobkyne), ktorá v tom čase prechádzala cez riadne vyznačený priechod pre chodcov, dcéra žalobkyne utrpela v dôsledku dopravnej nehody závažné poranenia, ktorým na mieste nehody podľahla. Táto skutočnosť bola nahlásená žalovanému ako príslušnému poisťovateľovi. Z rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 41T 22/2012 - 223 zo dňa 5.10.2012 vyplýva, že M. A. bol uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa ustanovenia § 149 ods. 1 Trestného zákona. Žalobkyňa poukázala pri odôvodnení svojho nároku na ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, v znení neskorších predpisov podľa ktorého má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenej uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného odvodila žalobkyňa s poukazom na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., podľa ktorého poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Žalobkyňa má zato, že výkladom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a zákona 381/2001 Z.z. sa medzi škody na zdraví zaraďuje aj nemajetková ujma, ktorú utrpeli blízky rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody krytej povinným zmluvným poistením. V súvislosti s argumentáciou žalobkyňa poukázala, že aj v rozsudku Súdny dvor Európskej únie zo dňa 24.10.2013 sp. zn. C-22/2012 /ďalej ESD/ judikoval, že poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám, obetiam usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, žalobkyňa poukázala na záväznosť tohto rozsudku v zmysle článku 288 Zmluvy o fungovaní EÚ, podľa ktorého judikatúra súdneho dvora EÚ zaväzuje slovenské súdy, ako

aj ostatné štátne orgány. Žalobkyňa poukázala v žalobe na tú skutočnosť, že podľa správy zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov bolo nákladné motorové vozidlo značky K. XXX M.V.: PO-XXXCO poistené v čase dopravnej nehody - to je ku dňu 25.8.2011 žalovaným. Žalobkyňa pri svojej argumentácii, vo vzťahu k uplatneného nároku, poukázala na čl. 19 ods. 2 Ústavy SR a na § 11 a na § 13 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa, výzvou zo dňa 10.7.2014, požiadala žalovaného o zaplatenie sumy 50.000,- €, ktorý nárok žalobkyne neuspokojil a k výzve žalobkyne sa ani nevyjadril. Žalobkyňa poukázala vo svojej žalobe na citové väzby medzi ňou a zosnulou dcérou, emocionálny vzťah medzi nimi bol plný harmónie, lásky a porozumenia. Zosnulá dcéra žalobkyne bola aktívnym človekom a jej radosť zo života prinášala žalobkyni neopísateľnú energiu. Zosnulá dcéra žalobkyni pomáhala vo všetkých jej životných situáciách. Smrť dcéry nepriaznivo zasiahla do života žalobkyne v rozsahu opísanom v žalobe a zavinené úmrtie dcéry poznačilo žalobkyňu po psychickej schránke na celý život.
2. Žalovaný súdu, dňa 8.11.2014, doručil písomné vyjadrenie k žalobe z obsahu, ktorého vyplýva, že žalobu žalobkyne považuje za nedôvodnú. V kontexte s poukázaním žalobkyne na rozsudok Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2013 poukázal žalovaný na čl. 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia a povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, na čl. 1 ods. 1, 2 druhej smernice Rady číslo 84/5/EHS z 30.9.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu Rady 2005/14/EHS z 11.5.2005 a na čl. 1 ods. 1 tretej smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Smernice uvedené v rozhodnutí ESD boli v roku 2009 konsolidované smernicou 2009/2013. Žalovaný uviedol, že v zmysle judikatúry ESD z predmetu prvej, druhej a tretej smernice, ak aj z ich znenia vyplýva, že ich cieľom nie je harmonizácia zodpovednosti za škodu členských štátov, a že podľa súčasného práva Spoločenstva samotné členské štáty môžu voľne upraviť zodpovednosť za škodu pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel. Žalovaný jednoznačne zastával názor, že určenie rozsahu odškodnenia obetí pri dopravných nehodách je vyhradené pre členské štáty EÚ, žalovaný zastával názor, že európske motorové smernice nemajú priamy účinok, majú špeciálne postavenie v rámci komunitárneho práva Spoločenstva a sú záväzné pre členské štáty Spoločenstva, ktorým sú určené, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód je ponechaná na orgány toho ktorého členského štátu. Žalovaný uviedol, že smernica je vždy adresovaná členským štátom, nezaväzuje ani nezakladá priamo práva a povinnosti fyzickým a právnickým osobám a žalovaný ďalej uviedol, že smernica si vyžaduje transpozíciu do vnútroštátneho práva formou aktu členského štátu, tzv. motorové smernice boli transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky zákonom č. 381/2001 Z. z. a jeho následnými novelami. V prípade smerníc ustanovenie čl. 249 Zmluvy o založených Európskych spoločenstiev nepredpokladá ich priamu aplikovateľnosť, v zmluve o založení európskych spoločenstiev je uvedené, že smernica zaväzuje členský štát, a to len do cieľa, ktorý sa má dosiahnuť, v tomto kontexte poukázal žalovaný na rozhodnutie ESD vo veci MARSCHALL C- 152/84, v ktorom súd argumentoval, že smernica nemôže sama o sebe ukladať povinnosti k jednotlivcom a preto nemôže byť ustanovenie smernice použité proti nemu. Článok 249 Zmluvy o európskom spoločenstve priznáva záväznosť smernice len voči členským štátom a nie voči jednotlivcom. Žalovaný ďalej uviedol, že bez ohľadu nato, či je v smernici v konkrétnom prípade priznaný priamy účinok, účastník súdneho konania môže žiadať, aby sa prihliadlo na nepriamy účinok smerníc to je, aby sa vnútroštátne právo vykladalo eurokonformne. Európsky súdny výklad má však svoje hranice, ktoré sú postupne vymedzované rozhodovacou činnosťou ESD tak, že zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva, pričom je tiež obmedzený všeobecnými právnymi zásady, akými sú predovšetkým zásada právnej istoty a zákaz retroaktivity. V tomto kontexte žalovaný zastával názor, že právna úprava v Slovenskej republike definuje rozsah poistného krytia z povinného zmluvného poistenia, že doň nezahŕňa nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravnej nehody. V tomto kontexte žalovaný poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.4.2011 sp. zn. 4Cdo 139/2011 zo 30.10.2012, teda žalovaný má zato, že k zahrnutiu práva pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy do existujúcej úpravy povinného zmluvného poistenia nemožno dospieť ani eurokonformným výkladom zákona o povinnom zmluvnom poistení. Žalovaný poukázal vo svojom

vyjadrení aj na rozsudok ESD C-22/12 o obsah ktorého žalobkyňa opiera svoju argumentáciu, ktorý však nevyslovil nesprávnu transpozíciu, tzv. motorových smerníc, ale výslovne rozhodol, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Žalovaný zastáva názor, že Slovenská právna úprava nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva pod náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia. Slovenská právna úprava pod pojmom škoda nerozumie nemajetkovú ujmu, teda ujmu, ktorú je povinná hradiť osoba, ktorá zásah do osobnostných práv spôsobila a iný spôsob nápravy nie je možný, naopak tieto pojmy sú striktne odlíšené, v tomto kontexte žalovaný poukázal na § 4 ods. 2 písm. a/ zákona 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého v prípade usmrtenia poškodeného majú rodinný príslušníci poškodeného nárok na náhradu nákladov, na výživu a nákladov spojených z pohrebom. Nemajetková ujma nespadá pod rozsah poistenia upraveného v ustanovení § 4 uvedeného zákona, z tohto dôvodu žalobkyni nevzniká nárok na priznanie ňou žiadanej nemajetkovej ujmy. Žalovaný ďalej v kontexte s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 2 citovaného zákona uviedol, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody. Nemajetková ujma však nie je škoda a v tomto kontexte žalovaný poukázal aj na systematiku Občianskeho zákonníka, ktorý nárok na priznanie nemajetkovej ujmy upravuje v prvej časti s označením všeobecné ustanovenie a zodpovednosť za škodu upravuje až v šiestej časti s označením zodpovednosť za škodu a za bezdôvodné obohatenie. Žalovaný poukázal aj na obsah poistnej zmluvy uzavretej z titulu povinného zmluvného poistenia zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorej súčasťou sú Všeobecné poistné podmienky bol stanovený rozsah poistenia výlučne za škodu, nie za ujmu na osobnostných právach. Žalovaný nesúhlasil z extenzívnym výkladom ustanovenia § 4 ods. 2 zákona 381/2001 Z.z., ktorý by bol vykladaný za použitia ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka, toto ustanovenie je možné vykladať len v kontexte s ustanovením § 449 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje nárok na náhradu škody a ktoré neupravuje v žiadnom prípade nárok na priznanie nemajetkovej ujmy.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne na pojednávaní konanom dňa 19.10.2015 / č. l. spisu 71/, svedkyne Slávky Končárovej na pojednávaní konanom dňa 6.4.2016 /č. l. spisu 131/, oboznámením sa s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T 22/2012, s obsahom listinných dôkazov, ktorých obsah súd cituje v odôvodnení rozsudku, s obsahom rozsudkov všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktorých obsah súd cituje v odôvodnení rozsudku, s obsahom nálezu Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 646/2015-30 zo dňa 16.12.2015 a zistil nižšie uvedený skutkový stav. Súd pri svojej rozhodovacej činnosti sa oboznámil aj s obsahom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 301/2012 zo dňa 31.3.2016, avšak tento doposiaľ nebol publikovaný v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Judikátom nie sú rozhodnutia, ktoré nepresahujú svojim dopadom skutkovej okolnosti individuálne kauzy.

4. Žalobkyňa počas výsluchu zotrvala na svojich skutkových tvrdeniach uvádzaných v žalobe. Taktiež žalovaný zotrval na skutkových tvrdeniach uvedených v písomnom vyjadrení k žalobe.

5. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 41T 22/2012 mal súd preukázané, že vodič motorového vozidla značky K. XXX, M.Č.: PO-XXXCO Q. X. I. F. M.: PO-XXXYF M. A. bol rozsudkom číslo konania 41T 22/2012 - 223 zo dňa 5.10.2012 uznaným vinným z prečinu usmrtenia, pretože dňa 25.8.2011 v čase 15:45 hod. pred obcou Nemcovce, okres Prešov viedol v smere do Prešova vyššie opísané motorové vozidlo s prívesom, v km 699,35 v mieste za zastávkou SAD, z ktorej vychádzal autobus, nedal prednosť chodkyni L. B., ktorá prechádzala cez priechod pre chodcov z ľavej strany v smere jazdy vozidla, došlo ku zrážke, pričom chodkyňa utrpela zranenie, ktorému podľahla, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania, začo mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní štyroch mesiacov, ktorý mu bol podmienečne odložený, vodičovi bola určená súdom skúšobná doba v trvaní jeden rok. Voči predmetnému rozsudku bolo podané odvolanie prokurátorom, ktoré však prokurátor písomným podaním, doručeným súdu dňa 3.12.2012, zobral späť. Voči predmetnému rozsudku podal odvolanie aj vodič motorového vozidla. Krajský súd v Prešove rozhodnutím - uznesením č. k. 6To 15/2013 - 250 zo dňa 25.9.2013 zrušil výrok súdu prvého stupňa len vo výroku o náhrade škody. Súdy jednoznačne skonštatovali, že k vzniku dopravnej nehody prispela aj poškodená - nebohá dcéra žalobkyne. Okresný súd vo svojom rozsudku konštatoval, že podľa znaleckého posudku sa obžalovaný na začiatku nehodového deja pohyboval so svojim vozidlom rýchlosťou od 65,55 km/hod do 75,23 km/hod, čiže pod hranicou maximálne povolenej rýchlosti, ktorá v danom úseku vozovky bola 90 km/hod.. V momente nárazu do poškodenej sa toto vozidlo pohybovalo rýchlosťou 35,00 km/hod.. Obžalovaný nebol pod vplyvom alkoholu. Podľa záverov znalca z technického

hľadiska reakciu vodiča nebolo možné označiť za neskorú. Poškodená vstúpila na vozovku síce na priechode pre chodcov, ale bez toho, aby sa riadne presvedčila, či cez vozovku môže bezpečne prejsť. Poškodená by tento predpoklad splnila iba vtedy, keby počkala na úplný odchod autobusu zo zastávky, ktorý jej bránil vo výhľade vpravo, a pre ktorý nevidela, že sa k prechodu blíži nákladné vozidlo, ktoré riadil obžalovaný. Z tohto dôvodu súd uviedol, že obžalovanému nebolo možné pričítať porušenie povinnosti podľa ustanovenia § 4 ods.1, písm. f/ zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, pretože vodič vozidla musí takto dať prednosť iba chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku pri splnení podmienok uvedených v § 53 ods. 2,4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Poškodená neprechádzala cez vozovku tak, aby mohla cez vozovku, vzhľadom na rýchlosť prichádzajúceho vozidla obžalovaného, bezpečne prejsť. Po vyhodnotení všetkých uvedených skutočností súd konštatoval, že obžalovaný nespáchal čin závažnejším spôsobom konania tak ako to vyplýva z ustanovenia § 149 ods. 1,2 písmeno b/ Trestného zákona, pretože neporušil svoju dôležitú povinnosť a k nehode došlo aj zavinením poškodenej. Súdy na základe vykonaného dokazovania dospeli k záveru, že síce primárnou príčinou spôsobenej škody bolo zavinenie obžalovaného, no súdy skonštatovali, že k spôsobenej škode sekundárne došlo zavinením poškodenej. Súd prvého stupňa určil, že zavinenie obžalovaného a poškodenej vo vzťahu k spôsobenej škode je v pomere 60% ku 40%. Odvolací súd sa zo závermi súdu prvého stupňa plne stotožnil.
6. Súd vyhodnotil námietku žalovaného týkajúcu sa nedostatku jeho pasívnej legitimácie ako nedôvodnú. Žalovaný je poisťovňou, v ktorej bolo povinne zmluvne poistené motorové vozidlo zn. K. XXX, M.: PO-XXXCO Q. X. I. F. M.: PO-XXXYF /táto skutočnosť medzi stranami sporu nebola sporná/; v dôsledku prevádzky ktorého došlo k usmrteniu dcéry žalobkyne. Jeho pasívna vecná legitimácia vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z.z.. Súd zastáva názor, že právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 4 Cdo 168/2009 zo dňa 20.4.2011, na ktorý sa odporca odvolával, bol prekonaný rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-22/12 z 24.10.2013 a C-277/12 zo dňa 24.10.2013, podľa ktorých poisťovňa je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú uplatňujú pozostalí po obeti dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.
7. Súd pri ustálení pasívnej vecnej legitimácie žalovaného podrobnejšie poukazuje na procesný postup Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/127/2010, ktorý položil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku, či sa má článok 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v spojení s článkom 3 ods. 1 Smernice 72/166/EHS vykladať tak, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava (akou je právna úprava vyplývajúca z § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. a § 6 [českého] zákona 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, podľa ktorých zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peňažnej forme, spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, v prípade pozitívnej odpovede položil tiež druhú otázku, či sa majú ustanovenia § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. vykladať tak, že nebránia tomu, aby vnútroštátny súd v súlade s článkom 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v spojení s článkom 3 ods. 1 Smernice 72/166/EHS priznal nárok na nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla ako poškodeným aj v peňažnej forme. Súdny dvor Európskej únie o položenej prejudiciálnej otázke rozhodol rozsudkom C-22/12 zo dňa 24.10.2013 tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len "motorové smernice") sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor sa v citovanom rozsudku riadil úvahami vyjadrenými najmä v odsekoch 44-58, podľa ktorých článok 1 druhej smernice s cieľom znížiť rozdiely medzi právnymi predpismi členských štátov týkajúcimi sa rozsahu povinnosti krytia poistením stanovil v oblasti zodpovednosti za škodu povinné krytie škody na majetku, ako aj ujmy na

zdraví v určitých sumách. Článok 1 tretej smernice túto povinnosť rozšíril na krytie ujmy na zdraví spôsobenej všetkým cestujúcim okrem vodiča (rozsudok vo veci Ruiz Bernáldez). Členské štáty sú teda povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa ich vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami prvej, druhej a tretej smernice. Sloboda členských štátov určiť, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky povinného poistenia, bola obmedzená druhou a treťou smernicou tým, že tieto smernice stanovili povinné krytie niektorých škôd v určitých minimálnych sumách. Medzi škodami, ktoré musia byť kryté, sa v súlade s článkom 1 ods. 1 druhej smernice nachádza najmä ujma na zdraví. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice používajú pojem "ujma na zdraví", ako aj pojem "osobná ujma", treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že uvedené pojmy dopĺňajú pojem "škoda na majetku", a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, ktorý je uvedený v bode 47 tohto rozsudku, t.j. pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že z článku 1 bodu 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 prvou vetou prvej smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto smernice, platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami. Na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca Únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice. V prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú pozostalé osoby v súlade s § 11 a 13 českého (aj slovenského) Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (prijatý ako federálny právny predpis, ktorý je toho času s účinnosťou od 1.1.2014 v ČR už nahradený novým občiansko-právnym kódexom - pozn. súdu) nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich blízkej osoby. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto ustanovenia patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 českého (zároveň aj slovenského) Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice. Identický právny záver prijal Súdny dvor Európskej únie aj v rozsudku vo veci C-277/12 z 24.10.2013, v ktorom sa náhrady nemajetkovej ujmy domáhal maloletý syn, ktorého rodičia zomreli pri dopravnej nehode. Následne Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/127/2010 zo dňa 28.10.2013 okrem iného vysloviл, že je chybou zákona, ak je nenáležite transponovaný a ak sa vo vzťahoch obdobných prejednávanej veci rozlišuje medzi škodou a ujmou. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom slova zmysle. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je veľmi vysoké a nemá žiadnu logiku obmedzovať poistné plnenie a prenášať ho na plecia osôb, ktoré práve za účelom nepredvídateľných situácií sa museli povinne zmluvne poistiť.

8. Rozsudky Súdneho dvora Európskej únie týkajúce sa prejudiciálnych otázok sú spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva Únie, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzné pre vnútroštátny súd, ktorý podal prejudiciálnu otázku (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Benedetti, 52/76, 3.2.1977, Zb. s. 163, bod 26), ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Milch, Fett a Eierkontor, 29/68, 24.6.1969, Zb. s. 165, bod 2). Súdny dvor výkladom úniového ustanovenia objasňuje zmysel a pôsobnosť vykladaného ustanovenia už od okamihu, kedy toto ustanovenie nadobudlo účinnosť. Súdnym dvorom interpretované ustanovenie musia vnútroštátne súdy aplikovať aj na právne vzťahy, ktoré vznikli alebo boli založené pred vynesením prejudiciálneho rozsudku. Prejudiciálny rozsudok teda nemá konštitutívny, ale len deklaratórny charakter a pôsobí ex tunc (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie vo veciach Kempter, C-2/06, 12.2.2008, Zb.

s. I-411, bod 35; Kühne a Heitz, C-453/00, 13.1.2004, Zb. s. I-837, bod 21; Blaizot, 24/86, 2.2.1988, Zb. s. 379, bod 27).
9. V tomto kontexte súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 646/2015-30 zo dňa 16.12.2015, ktorý odmietol sťažnosť podanú žalovaným voči rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co 470/2014-190 z 28.5.2015 v skutkovo totožnej veci. Žalovaný v uvedenom konaní namietal nedostatok pasívnej vecnej legitimácie, z totožných dôvodov ako v prejednávanej veci, že uplatnený nárok nie je krytý z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ústavný súd v náleze uviedol, že súdy mali za to, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaným subjektom a priznali poškodeným nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy. Ústavný súd konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali právne závery rozsudku krajského súdu, ktoré nielenže mali oporu vo vykonanom dokazovaní, ale boli aj dostatočne a presvedčivo odôvodnené. V zmysle nálezu ÚS SR napadnutý rozsudok krajského sudu nevykazoval znaky svojvôle, jeho odôvodnenie Ústavný súd SR považoval za zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolnosti konkrétneho prípadu. Ústavný súd SR konštatoval, že pre účely posúdenia sťažnostných námietok sa oboznámil nielen s úplným znením rozsudku Súdneho dvora vo veci sp. zn. C-22/12 z 24. októbra 2013, ale aj s návrhmi generálneho advokáta v tejto veci a v obsahovo podobnej veci sp. zn. C-277/12 (Vit?lijs Drozdovs/AAS "Baltikums").
10. V zmysle citovanej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorou je všeobecný súd členského štátu viazaný ako aj v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý je taktiež súd pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný je náhrada nemajetkovej ujmy jednou z náhrad krytých povinným zmluvným poistením.
11. V predmetnej právnej veci aplikovateľným vnútroštátnym právom sú zákony č. 381/2001 Z.z., Občiansky zákonník, ako aj výklad tzv. "motorových smerníc" EÚ. Ustanovenia týchto smerníc (a ich jazykové mutácie) považujú za synonymá pojmy "ujma na zdraví", a "osobná ujma" (v anglickom preklade "personal injury"), pričom v tejto súvislosti je potrebné vychádzať zo štruktúry a účelu smernice. Uvedené pojmy dopĺňajú pojem "škoda na majetku" a snažia sa najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, a teda pod pojem ujma na zdraví zaradiť akúkoľvek ujmu, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity osoby, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Náhrady nemajetkovej ujmy sa pritom okrem obetí škôd môžu domáhať aj ich pozostalí; únijné právo to nevylučuje. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť, že ustanovenia týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy patria do tej časti Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti (§ 11 a nasl.), a ktorá je nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova (§ 415 a nasl.). Zodpovednosť poisteného za spôsobenie dopravnej nehody a usmrtenie dcéry žalobkyne vznikla na základe dopravnej nehody a má okrem trestnoprávnej aj občianskoprávnu povahu, vplýva aj na poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy pozostalej - žalobkyni po obeti dopravnej nehody.
12. Podľa § 1 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária"). Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy (Zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Občiansky zákonník).
Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení; poškodený je povinný svoj nárok preukázať.
13. Škodou na zdraví, v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia, sa teda musí rozumieť aj taká závažná škoda (ujma) na zdraví, ktorá má za následok smrť osoby zúčastnenej na dopravnej nehode.
14. Podľa §11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej slobody.
Podľa § 13 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (ods. 1). Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (ods. 2). Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ods. 3).
Podľa § 441 OZ ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Podľa § 444 OZ pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.
Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov pri prechádzaní cez cestu je chodec povinný prednostne použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod. Na priechode pre chodcov sa chodí vpravo. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, ak prichádza vozidlo s právom prednostnej jazdy; ak sa chodec nachádza na vozovke, musí takémuto vozidlu bez meškania uvoľniť priestor na prejazd. Chodec je povinný umožniť električke plynulý prejazd.
Podľa ustanovenia § 53 ods. 2 cit. zákona chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov, musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. To platí aj voči vodičom odbočujúcim na cestu, cez ktorú chodci prechádzajú. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť. Iným účastníkom cestnej premávky ako chodcom je používanie priechodu pre chodcov zakázané, ak v § 55a ods. 2 nie je ustanovené inak.
Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 cit. zákona pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, a len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať. To platí na priechode pre chodcov i mimo neho. Chodec nesmie prekonávať zábradlie ani iné zábrany.
Podľa § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní obetí poškodených násilnými trestnými činmi, celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.
15. Pri posudzovaní uplatňovaného nároku je potrebné vychádzať z obsahu pojmu "škoda na zdraví" a "odškodňovanie škody (ujmy) na zdraví". Škoda v tomto prípade predstavuje nemajetkovú ujmu v podobe poškodenia zdravia, bolestí a následkov poškodeného zdravia. Ujmou na zdraví sa rozumie aj také závažné poškodenie zdravia, ktoré má za následok smrť. Bolesť predstavuje určité fyzické a psychické útrapy vyvolané náhlou alebo vážnejšou zmenou zdravotného stavu, ktoré vníma len konkrétny človek a ktoré nemusia byť na prvý pohľad badateľné. Bolesť môže byť zmiešanou, ideálnou alebo psychickou ujmou, nie však škodou ako majetkovou ujmou vyjadriteľnou v peniazoch. Bolesť je teda nemajetkovou ujmou. Peniaze nemožno posudzovať ako ekvivalent ujmy na zdraví, ale ako primeranú satisfakciu; funkcia bolestného podľa § 444 OZ alebo náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ nie je reparačná, ale satisfakčná. Určitá miera odlišnosti je pri inštitúte sťaženia spoločenského uplatnenia, pri určení jeho výšky sa berie do úvahy aj strata možnosti vykonávať zárobkovú činnosť, prípade dosahovanie nižšieho zárobku, dôchodku, v obmedzení spoločenského a rodinného života, v prekážkach v uplatnení sa poškodeného v ďalšom živote, no napriek tomu aj pri sťažení spoločenského uplatnenia naďalej prevláda jeho nemajetková zložka.
16. Ujmu vo všeobecnosti možno definovať ako zničenie alebo oslabenie právneho pomeru, a to v neprospech niektorého alebo všetkých subjektov tohto pomeru. K zničeniu právneho pomeru môže prísť aj usmrtením člena rodiny (rodiča, dieťaťa, manžela/manželky) , ktorá skutočnosť spôsobí zničenie rodinnoprávneho pomeru, ku ktorému patria osobnostné práva, rodinné vzťahy, prípadne aj vyživovacia povinnosť (napríklad Luby, Š.: Prevencia a zodpovednosť v občianskom práve. I. zväzok. Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 1958, s. 274, 275, 280, 285-288).
17. S poukazom na vyššie uvedené preto, podľa názoru súdu, za ujmu na zdraví patrí okrem majetkovo vyjadrenej zložky aj náhrada nemajetkovej ujmy ako forma satisfakcie za spôsobenú ujmu. Logicky preto aj na tento prejednávaný prípad je aplikovateľný postup podľa § 15 a § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s § 13 OZ. Pri usmrtení osoby náhrada majetkovej ujmy (škody) v podobe ušlého zárobku, prípadne v úhrade liečebných nákladov, neprichádza do úvahy, pretože dotknutá osoba zomrela. Rovnako neprichádza do úvahy materiálna nemajetková ujma v podobe bolestného alebo SSÚ.
18. Podľa názoru súdu v prípade usmrtenia osoby majú teda pozostalí právo na náhradu nemateriálnej nemajetkovej ujmy spočívajúcej v trvalých alebo vo veľmi dlho po usmrtení im blízkej osoby trvajúcich útrapách spojených s vedomím jej trvalej straty. Nemateriálna nemajetková ujma sa nedá vyjadriť v peniazoch, preto nemôže ísť o ekvivalentnú náhradu, ale o primeranú satisfakciu poskytovanú vo forme náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ (v spojení s rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-22/12 a C-277/12 citovanými vyššie).
19. Pre úplnosť súd uvádza, že hoci je odškodnenie za bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia zaradené v šiestej časti OZ, svojou podstatou ide o náhradu nemajetkovej ujmy. Na základe tohto záveru neobstojí argument žalovaného, že v šiestej časti OZ (zodpovednosť za škodu a za bezdôvodné obohatenie) je upravená bezvýnimočne len škoda ako majetková ujma a jej náhrada. Práve naopak,

v šiestej časti OZ je zakotvená aj náhrada nemajetkovej ujmy, minimálne v ustanovení § 444. Tento argument opätovne podporuje záver o aplikácii § 13 OZ na predmetnú právnu vec.
20. Zákonodarca v ustanovení § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. legislatívnou nedôslednosťou expressis verbis nerozlišoval medzi pojmami škoda na majetku, škoda na zdraví a nemajetková ujma, ku ktorej jednoznačne patrí aj nemateriálna nemajetková ujma, čo však nemôže byť vykladané v neprospech žalobkyne. V tejto súvislosti súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 341/07-38 z 01.07.2008, podľa ktorého pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí, od doslovného znenia právneho textu odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy). Samozrejme, že sa súd v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.
21. Pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov, a že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu ("personal injury") a škodu na majetku.
22. Súd pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni vychádzal z už vyššie citovaných rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-22/12 z 24.10.2013 a C-277/12 z 24.10.2013, ustanovení § 11 a § 13 OZ a § 4 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., zo zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ako aj z právneho názoru vysloveného v Rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co 67/2012, podľa ktorého povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.
23. Žalobkyňa, ktorá je v konaní na základe vykonaného dokazovania aktívne vecne legitimovaným subjektom od žalovaného, ktorého pasívnu vecnú legitimáciu mal súd za preukázanú, na základe vyššie uvedenej právnej argumentácie, žiadala titulom nemajetkovej osobnostnej ujmy sumu 50.000,- €. Táto suma sa však súdu javila ako zjavne neprimerane vysoká. Pre úplnosť súd v súvislosti s posúdením primeranosti žalobkyňou uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy poukazuje na právnu úpravu v štátoch Európskej únie. Z hľadiska historického, nám najpodobnejšia právna úprava v Rakúsku /obdobne aj v Nemecku/ vyvodila nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy zo všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu, pričom výška konkrétneho nároku je predmetom dokazovania. Tento systém platil aj v Maďarsku do roku 2013. Najvyššie odškodné bolo v Rakúsku priznané na základe rozsudku OGH z 30.10.2003, sp. zn. 2Ob 186/03, kedy išlo o nárok pozostalého manžela, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a 3 maloleté deti. Nehodu zavinil vodič nákladného motorového vozidla, ktorý išiel v protismere. OGH priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 65.000,- € titulom jeho ťažkej a trvalej psychickej traumy. Románsky model práva (Belgicko, Francúzsko) je upravený

s paušálnymi sumami, v prípade Belgickej právnej úpravy je to v prípade rodiča žijúceho v spoločnej domácnosti s usmrteným dieťaťom vo výške 7.500,- €, rodiča žijúci mimo spoločnej domácnosti 3.750,- €.

24. Pri výške nemajetkovej ujmy v prejednávanom prípade súd musí prihliadať na všetky okolnosti prípadu, vrátane vážnosti, trvania a následkov takejto traumy. Z vykonaného dokazovania skutkovo vzišlo, že nebohá L.. B. bola v čase nehody plnoletá, neštudovala, nepracovala. V zmysle posudku vypracovaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 8.9.2006 bola miera funkčnej poruchy L.. B. ustálená na 90% , a preto sa podľa ustanovenia § 51, prílohy č. 4, sk. V-14c, zákona č.195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov považovala za občana s ťažkým zdravotným postihnutím a bol jej vydaný preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom bez časového obmedzenia. Z výsluchu žalobkyne, ako aj svedkyne Q.Á. A., sestry nebohej, mal súd preukázané, že smrť sestry L.. B. poznamenala trvalo negatívne život žalobkyne, ktorá v dôsledku dopravnej nehody utrpela ujmu na svojich osobnostných právach stratou jej dcéry. Boli dotknuté jej práva na rodinný život a súkromie, stratila možnosť viesť rodinný a súkromný život s jej dcérou, a prežívať s ňou pozitívne aj prípadné negatívne stránky života, vzájomnú pomoc a podporu, skutočnosť, ktorú ani nie je potrebné osobitne dokazovať. Ide o nenávratnú ujmu; trauma zo straty dcéry je pre rodičov neodstrániteľná. Zásah do jej osobnostných práv spôsobil vinník dopravnej nehody - vodič M.. A. s motorovým vozidlom, ktoré bolo povinne zmluvne poistené u odporcu. Žalobkyňa však v konaní nepreukázala, že by tragická smrť jej dcéry zanechala následky fatálneho charakteru, spočívajúce, napr. v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení jej zdravotného stavu, v preukázateľne negatívnej trvalej duševnej traume a pod.

25. Pre účely stanovenia konečnej výšky odškodnenia súd považoval za podstatné aj výsledky trestného konania, keď Okresný súd v Prešove v rozsudku č. k. 41T 22/2012-223 zo dňa 5.10.2012 ustálil, že zavinenie obžalovaného a poškodenej vo vzťahu k spôsobenej škode je v pomere 60% ku 40%. Odvolací súd sa zo závermi súdu prvého stupňa plne stotožnil, čo uviedol v uznesení č. k. 6To 15/2013-250 zo dňa 25.9.2013. Samotná nebohá svojim konaním prispela k vzniku dopravnej nehody s tragickými následkami. Zo skutkových zistení obsiahnutých vo vyšetrovacom spise a v trestnom spise možno prijať záver, že dcéra žalobkyne vstúpila na vozovku síce na priechode pre chodcov, ale bez toho, aby sa riadne presvedčila, či cez vozovku môže bezpečne prejsť. Poškodená by tento predpoklad splnila iba vtedy, keby počkala na úplný odchod autobusu zo zastávky, ktorý jej bránil vo výhľade vpravo a pre ktorý nevidela, že sa k priechodu blíži nákladné vozidlo, ktoré riadil obžalovaný. Súd konštatoval, že vodič vozidla musí dať prednosť iba chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku pri splnení podmienok uvedených v § 53 ods. 2,4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Poškodená neprechádzala cez vozovku tak, aby mohla cez vozovku, vzhľadom na rýchlosť prichádzajúceho vozidla obžalovaného, bezpečne prejsť. Táto skutočnosť vedie k spoluúčasti dcéry žalobkyne na ujme spôsobenej jej matke - žalobkyni. Samotná žalobkyňa si mala byť vedomá, že jej nebohá dcéra sa, podľa už citovaného posudku Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Prešov zo dňa 8.9.2006, mala pohybovať na verejnosti so sprievodcom. Je síce pravdou, že za sprievodcu nebohej dcére bol ustanovený jej otec - manžel žalobkyne, ktorý však v rozhodnom období už nežil. Žalobkyňa, resp. vypočutá svedkyňa, súdu nepreložili nové rozhodnutie, ktorým podľa údajov svedkyne jej bola zamietnutá žiadosť o ustanovenie jej osoby za sprievodcu nebohej L.. B.. Teda žalobkyňa sa sama nedôvodne spoliehala, že jej dcéra (aj keď nebola pozbavená, resp. obmedzená v spôsobilosti na právne úkony) vzhľadom na jej ťažké zdravotné postihnutie -na jej motorické schopnosti, mohla dopravnú situáciu zvládnuť bez ohrozenia svojho zdravia a života.

26. Zohľadniac všetky vyššie uvedené skutočnosti súd určil výšku nemajetkovej ujmy v prospech žalobkyne s prihliadnutím na právnu úpravu odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi obsiahnutú v zákone č. 215/2006 Z. z., ktorá je stanovená ako 50 násobok minimálnej mzdy. V roku 2011 výška minimálnej mzdy činila 317,- €, t.j. maximálna výška odškodnenia pre obeť násilného trestného činu činila sumu 15.850,- €.

27. Súd výšku nemajetkovej ujmy ustálil na sumu 8.000,- € (ktorá predstavuje viac ako polovicu nároku určeného v zmysle vyššie uvedeného zákona) s prihliadnutím na to, že nárok si uplatnila žalobkyňa, ktorá sama porušila prevenčnú povinnosť uvedenú súdom v bode 25. s tým, že túto sumu znížil ešte o 40 % titulom konštatovanej spoluúčasti dcéry žalobkyne na ujme spôsobnej žalobkyni ako rodičovi na konečnú sumu odškodnenia 4. 800,- €, ktorú priznal žalobkyni prvým výrokom rozsudku, pričom zohľadnenie vyššie uvedenej spoluúčasti je v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (napríklad rozhodnutie vo veci C-300/10 z 23.10.2012). Čiastka 4 800 € sa súdu javí ako primeraná a spravodlivá zohľadňujúca zistený skutkový a právny stav veci. Vo zvyšnej časti istiny súd žalobný návrh ako nedôvodný, zjavne nadhodnotený a neopodstatnený tretím výrokom zamietol.

28. Podľa ustanovenia § 218 ods. 1 CSP obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku. Vo výroku súd rozhodne tiež o nároku na náhradu trov konania, ak sa o ňom nerozhoduje samostatne.
Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
Podľa ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.
29. Súd nepriznal stranám sporu nárok na náhradu trov konania, keďže obe strany sporu mali v konaní úspech len čiastočný.

Poučenie:

proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I, písomne v dvoch vyhoveniach. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)/ § 363 CSP/.
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania/§ 364 CSP/.
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci/ § 365 ods.1 CSP/.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej /§ 365 ods.2 CSP/.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania/§ 365 ods.3 CSP/.
Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie/ § 366 CSP/.